

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสภาพการณ์ของประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อม ต่อวิถีการดำรงชีพของ ประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 14 เรื่อง การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการ ปรับปรุงสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของรัฐ การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการเร่งรัดให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดบริการสาธารณะไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการสาธารณะของรัฐเป็นไปด้วยความ คล่องตัว มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ ดียิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2550 : 56)

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรหลักในการกำกับดูแลองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้ตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ขึ้น ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจ หน้าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งถือเป็นการกระจายอำนาจของรัฐบาลไปสู่ฐานรากทางสังคม ทั้งนี้การ กระจายอำนาจมีส่วนเกี่ยวข้องในระดับตำบลมีพื้นที่ และประชาชนที่อาศัยอยู่ทั่วประเทศ รวมทั้งเพื่อให้การบริหารการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องสอดคล้องเชื่อมโยง กับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในแผนพัฒนาต่าง ๆ สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาชนเพราะประชาชนเท่านั้นที่รู้ปัญหา และในการจัดทำแผนพัฒนา ทุกรูปแบบต้องตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด (แผนพัฒนา สามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง, พ.ศ. 2555-2557)

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา จึงไม่ควรมองรอบด้านแต่เพียงเขตพื้นที่การปกครองของตนเองเท่านั้น แต่ต้องมองให้กว้างออกไปครอบคลุมเขตพื้นที่อื่นด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการรับมือกับสถานการณ์หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามมาจากพื้นที่เหล่านั้นอย่างรู้เท่าทัน จนทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากสถานการณ์ได้อย่างเต็มที่หรือหาหนทางในการป้องกันอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบ มีการรวบรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของท้องถิ่นไว้ มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เช่น ขนาดของกลุ่มคนที่ได้รับประโยชน์ ความร้ายแรงและเร่งด่วนของปัญหา ความเสียหายที่เกิดขึ้นในอนาคต การยอมรับร่วมกันของชุมชน และความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหา / การดำเนินการ การพิจารณาถึงปัจจัยภายใน ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน และปัจจัยภายนอก ได้แก่ โอกาส และอุปสรรค เป็นเครื่องมือ การค้นหา จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ต้องเป็นการระดมความเห็นจากกลุ่มคนที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์อย่างถูกต้องแท้จริง เพื่อเป็นการคัดเลือกประเด็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่มีการนำเสนออย่างหลากหลาย โดยให้ที่ประชุมพิจารณาให้น้ำหนักคะแนน แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จึงเป็นแผนแม่บทของแผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการ และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล(แผนพัฒนาสามปี, 2555-2557)

การมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation)จึงเป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุม โดยตรงจากประชาชนโดยสรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนคติ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทางทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติ และทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ อีกทั้งช่วยหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีที

ร้ายแรงที่สุด” ช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม และช่วยให้ทราบความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชนรวมทั้งเป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน (วันชัย วัฒนศัพท์, 2543)

การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยอย่างยั่งยืนและส่งเสริมธรรมาภิบาล ตลอดจนการบริหารงาน หากมีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้นเพียงใดก็จะช่วยให้มีการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหาร และทำให้ผู้บริหารมีความรับผิดชอบต่องสังคมมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการป้องกันนักการเมืองจากการกำหนดนโยบายที่ไม่เหมาะสมกับสังคมนั้น ๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็นการสร้างความมั่นใจว่าเสียงของประชาชนจะมีคนรับฟัง ทั้งความต้องการหรือความปรารถนาของประชาชนก็จะได้รับการตอบสนองที่ตรงจุดของปัญหาอย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

ปัจจุบันเป็นจุดแข็งในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลไกปกครองสำคัญในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง องค์การบริหารส่วนตำบลในช่วงปีที่ผ่านมามีประเด็นปัญหาสำคัญ 1) คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการวางแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักสำคัญในการกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะถ้าหากประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมแล้วก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด และไม่สามารถสนองตอบความต้องการของประชาชนได้ การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ก็ยังมีความสำคัญเพราะการวางแผนพัฒนานั้น จะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหา แนวทางในการแก้ไขปัญหา จะช่วยในการพัฒนาชุมชน และขยายความเจริญเติบโต โดยเฉพาะในส่วนการไม่เข้าร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตองนั้น ส่งผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดอย่างแท้จริง 2) คือในพื้นที่ตำบลสันป่าตองประชาชนวัยทำงานเดินทางไปทำงานต่างจังหวัดและอาศัยนอกพื้นที่ จึงทำให้ส่วนมากในพื้นที่มีประชากรวัยกลางคนและวัยสูงอายุมากที่สุดและไม่มีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง รวมถึงระเบียบกฎหมายและกระบวนการขั้นตอนของการจัดทำแผนซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้เสนอโครงการ / กิจกรรมที่ไม่ผ่านประชามหมู่บ้าน ทำให้จำนวน โครงการแต่ละปีเพิ่มมากขึ้น แต่งบประมาณในการดำเนินการน้อยทำให้การประเมินผลแผนไม่มีประสิทธิภาพ (แผนพัฒนาสามปีของ อบต.สันป่าตอง, พ.ศ. 2555-2557)

องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 บ้านหนองงู ตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 12 หมู่บ้าน ประชากรจำนวนทั้งสิ้น 4,494 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2555) ปัจจุบันประสบปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของประชาชน เช่น ประชาชน ให้ความสนใจน้อยในการเข้าร่วมประชุมการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในรูปแบบประชามหมู่บ้าน เนื่องจากออกไปทำไร่ ทำสวน ไม่ขอแสดงความคิดเห็นเพราะมีความเชื่อว่าองค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเอื้อประโยชน์ต่อพวกตน (แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง, พ.ศ. 2555-2557)

การมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นส่วนสำคัญในการจะช่วยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน หากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนก็ไม่สามารถรับทราบปัญหาที่แท้จริงได้ เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยผ่านเวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน และประชาคมระดับตำบล ผ่านคณะกรรมการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและจัดทำเป็น โครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เสนอต่อผู้บริหารจากนั้นเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตองพิจารณาอนุมัติ พร้อมทั้งประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีต่อไป (แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง, พ.ศ. 2555-2557)

จากเหตุผลของการมีส่วนร่วมดังกล่าวข้างต้น การที่จะทำให้ปัญหาลดลง ก็ต้องให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น เสนอปัญหา แสดงเจตนาพร้อมความต้องการตามลำดับความสำคัญมากไปหาน้อย เพื่อจะสามารถนำความคิดเห็นที่เสนอมานำมาปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชน หรือชุมชนนั้น ๆ ดำเนินงานในลักษณะการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบประชามหมู่บ้าน จากประสบการณ์ในการทำงานของผู้วิจัยที่องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตองและรับรู้ปัญหาในการพัฒนาท้องถิ่นที่ผ่านมา มีสาเหตุมาจากการที่ประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ยังขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้านการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างแท้จริง

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัด

มหาสารคาม เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับอาชีพที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อันจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และแก้ไขปัญหาสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และจะร่วมกันพัฒนาท้องถิ่นทั้งภาครัฐและภาคประชาชนให้ตรงกับปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับอาชีพที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับน้อย
2. การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับอาชีพของประชาชนที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
การวิจัยครั้งนี้วิจัยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัยในครั้งนี้ เรื่องปฏิสัมพันธ์ระหว่างอายุกับอาชีพที่

ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ในครั้งนี้มุ่งวิจัยตัวแปร ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ คุณลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ในตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่

1. อายุ
2. อาชีพ

ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของ โคอห์น และ อัฟฮอฟ(Cohen&Uphoff,1980:219 อ้างถึงใน กนกพร แสงศรี,2553) สามารถแบ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมได้ 4 ลักษณะ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making)
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 3,325 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 6 ธันวาคม 2555, สำนักงานทะเบียนอำเภอนาเชือก)

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในตำบลสันป่าตองได้มาโดยการกำหนดขนาดโดยใช้สูตร Yamane (1973 : 727) ได้กลุ่มตัวอย่าง 358 คน และเพื่อให้ได้จำนวนสัดส่วนที่เท่ากัน สอดคล้องกับระเบียบวิธีทางสถิติ ผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีก 5 คน เป็นจำนวน 363 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยในครั้งนี้จะเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม ถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

นียมศัพท์เฉพาะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง (ย่อมาจาก อบต.) ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 ซึ่งในที่นี่หมายความว่าถึงองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

2. แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

3. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเกิดความรู้สึกและความต้องการเป็นเจ้าของร่วมกัน มีความเป็นอิสระ มีอำนาจในการตัดสินใจ มีกิจกรรมร่วมกัน สามารถจัดการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาได้ด้วยตนเอง รวมถึงสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสามารถขยายเครือข่ายในเขตพื้นที่ต่างๆ และจะต้องให้ประชาชน ได้มีโอกาสเข้าร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการ ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบในผลการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น

3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการของการตัดสินใจที่จะต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบาย และประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

3.2 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ หมายถึง เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน และการขอความช่วยเหลือ

3.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง อาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือ โดยส่วนตัว ซึ่งเป็นการรับผลประโยชน์ร่วมกันในตำบลสันป่าตอง

3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ร่วมกันติดตามผลงานที่ทำ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมกันคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น

4. ปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างอายุกับอาชีพของประชาชนที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

สันป่าตอง

5. อายุ หมายถึง อายุเต็มปีบริบูรณ์ที่อยู่ในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง แบ่งเป็น 18-40 ปี, 41-60 ปี, มากกว่า 60 ปีขึ้นไป

6. อาชีพ หมายถึง การทำกิจกรรมใดๆ ที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง ได้กระทำการทำมาหาเลี้ยงชีพเพื่อให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีความสุขในสังคม แบ่งเป็น เกษตรกรรม, รับจ้าง พนักงานเอกชน, รับราชการ พนักงานของรัฐ ธุรกิจส่วนตัว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นำผลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน และเสริมสร้างให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตอง เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

2. นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตองนำไปพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสันป่าตองต่อไป